

Zasady umożliwiające przypisanie przedsiębiorców do właściwej dla nich kategorii ryzyka

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, częstotliwość i zakres kontroli prowadzonych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w obszarze higieny dzieci i młodzieży są uzależnione od kategorii ryzyka, jaką przypisano danemu podmiotowi.

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (t. j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1480 ze zm.);
- ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (t. j. Dz.U. z 2025 r. poz. 881 ze zm.);
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach z dnia 31 grudnia 2002 r. (t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1604 ze zm.).

Ryzyko w obszarze higieny dzieci i młodzieży to stopień prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożeń dla zdrowia lub życia dzieci i młodzieży w placówkach edukacyjnych i wychowawczych. Obejmuje ocenę:

- stanu sanitarnotechnicznego,
- historii nieprawidłowości,
- interwencji i skarg,
- wpływu obiektu na zdrowie uczestników.

Kategoria	Kryteria	Przykłady
Wysokie	Duże prawdopodobieństwo naruszeń przepisów prawa oraz wystąpienia zagrożenia zdrowia lub życia.	Szkoły wszystkich typów (w tym wyższe), w których obecne są szkodliwe substancje chemiczne i ich mieszaniny (wykorzystywane w trakcie doświadczeń wykonywanych przez uczniów/studentów, jak również w ramach pokazu przez nauczyciela/wykładowcę). Szkoły wszystkich typów (w tym wyższe), w których może dojść do zakażenia uczniów/studentów i/lub nauczycieli/wykładowców materiałem biologicznym (kierunki weterynaryjne i medyczne). Placówki praktycznej nauki zawodu, w których badania środowiska praktycznej nauki zawodu wykazały występowanie czynników szkodliwych dla zdrowia (bez względu na wartość ich stężeń/natężeń). Turnusy sezonowego wypoczynku dzieci i młodzieży (wypoczynek w formie wyjazdowej).
Średnie	Umiarkowane prawdopodobieństwo naruszeń przepisów prawa oraz wystąpienia zagrożenia zdrowia lub życia.	Szkoły wszystkich typów (w tym wyższe), które nie wykorzystują szkodliwych substancji chemicznych i ich mieszanin do doświadczeń lub pokazów. Placówki opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (żłobki, kluby dziecięce). Placówki wychowania przedszkolnego (przedszkola, punkty przedszkolne, zespoły wychowania przedszkolnego). Placówki opiekuńczo-wychowawcze. Turnusy sezonowego wypoczynku dzieci i młodzieży (wypoczynek w miejscu zamieszkania).

Niskie	Minimalne prawdopodobieństwo naruszeń przepisów prawa oraz wystąpienia zagrożenia zdrowia lub życia.	Młodzieżowe domy kultury i pałace młodzieży. Ogniska pracy pozaszkolnej. Szkoły muzyczne (realizujące wyłącznie kształcenie artystyczne).
--------	--	---

Przypisanie do kategorii ryzyka odbywa się na podstawie analizy prawdopodobieństwa naruszenia przepisów prawa oraz skutków naruszenia, uwzględniającej rodzaj działalności, skalę ryzyka higienicznego oraz wyniki dotychczasowych kontroli. Uwzględnia się charakter działalności oraz historię nieprawidłowości.

Dopuszczalna częstotliwość, zgodnie z którą organ może przeprowadzić kontrolę planową placówki, wynosi:

1. niskie ryzyko - nie częściej niż raz w ciągu 5 lat;
2. średnie ryzyko – nie częściej niż raz w ciągu 3 lat;
3. wysokie ryzyko – tak często, jak to jest konieczne dla zapewnienia skutecznego stosowania odpowiednich przepisów, z uwzględnieniem wysokiego ryzyka wystąpienia nieprawidłowości oraz środków niezbędnych do jego ograniczania.

W każdym przypadku właściwy miejscowo państwowy powiatowy inspektor sanitarny może zwiększyć częstotliwość kontroli, tzn. podmiot może zostać zakwalifikowany do wyższej kategorii ryzyka z uwagi na stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości, wpływające zasadne interwencje oraz informacje od innych organów lub na skutek uzasadnionych przesłanek wynikających z sytuacji sanitarno-epidemiologicznej.

Niezależnie od powyższego w przypadku zgłoszenia nieprawidłowości właściwy miejscowo państwowy powiatowy inspektor sanitarny ocenia ewentualne zagrożenie i może podjąć decyzję o przeprowadzeniu kontroli interwencyjnej.